



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv,  
Ferdinandi S. Rom. Imp. Principis, Marchionis  
Castilionensis F. Natu Maximi, Libri Tres**

**Cepari, Virgilio**

**Coloniæ Agrippinæ, 1608**

De Angelis in communi.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-43934**

*ne fortè iratus Deus contra sermones tuos dissipet  
cuncta opera manuum tuarum.*

## CONSIDERATIONVM

PARS RRIOR.

IN COMMVNI.

**C**onsidera, qua ratione Christus Dominus noster pro magno amore, quo nos creaturas suas prosequitur, nunquam desinit nouas, præbere occasiones gratiam suam consequendi, & in virtutibus progrediendi, vt tandem perueniamus ad finem, æternam scilicet sc̄licitatem ab eo nobis præparatam. Atque ideo voluit in Ecclesia sua celebrari omnia nostræ redemptionis mysteria, vt renouata indies memoria omnium, quæ Dominus egit, aut passus est pro salute nostra excitaremur ad amandum illum & colendum, atque etiam conformandum omnes actiones nostras ad sanctissimæ vitæ suæ exemplar nobis relictum. Neque hac re contentus, voluit præterea sigillatim suæ sanctissimæ & benedictæ matris, atque ex omnium Sanctorum cœtu, quorundam præ cæteris excellentium peculiarem in eadem Ecclesia agi memoriam, vt essent velut patroni & protectores nostri, suisque orationibus nobis subuenirent in necessitatibus tam corporalibus quàm spiritualibus, simulque oc-

Ff 4

casio-

cationem darent nobis suas virtutes & sanctæ conuersationis suæ exemplum imitandi. Voluit deinde quoque, vt quoniam Ecclesia, & omnes nos Sãctorum Angelorum ministerio tot tantaque beneficia à sua maiestate quotidie recipimus, eorum quoque solennis memoria quotannis haberetur. Et certè conueniens erat, vt homines erga illos aliquam grati animi significationem demonstrarent, quando quidem tantoperè desiderant & procurant salutem nostram. Eã igitur ob causam Ecclesia sancta memoriã recolit gloriosi S. Michaelis singularis sui protectoris, omniumque reliquorum Angelorum & Archangelorum hierarchiæ cęlestis, quia omnes, teste Apostolo, sunt administratorij spiritus, laborantes quodammodo pro salute omnium electorum. Non dedignantur beati spiritus demittere se ad ministerium hominum, alioquin ipsis longè inferiorum, quia vident Deum optimũ maximum cui tam cupidè & ardenter seruiunt, eousque demisisse se, vt ob salutem hominis, etiam formam hominis assumpserit. Neque etiam dedignantur hominem in suam societatem cooptare, & permittere, vt ex nobis vermiculis, ex hoc vili puluiculo ædificentur muri cęlestis Hierusalem, suæque ruinæ restaurentur, quia adorant supra se, ipsum hominem factum Deum.

Consi-

*Hebr. 11.*

Considera autem hic, quàm congruenter  
 Ecclesia Sancta in festo huius inuicti Ar-  
 changeli præsens Euangelium de virtute  
 humilitatis legat. Nam sicut superbus Luci-  
 fer ad vsurpandum diuinum honorem ex  
 altissimo Paradisi throno præcipitatus fuit  
 in profundum inferni: sic humilis Michael *Apoc. 12.*  
 cum toto Angelorum bonorum exercitu,  
 subiiciendo se creatori suo, & zelo gloriæ  
 eius opponendo se fastuoso illi serpenti, rã-  
 toperè fuit honoratus, & in summam dig-  
 nitatem euectus. Proponitur quoque hoc  
 Euangelium in solennitate omnium eorũ  
 Angelorum; qui vnà cum beato Michael  
 virtute humilitatis consecuti sunt coronam  
 gloriæ; vt homines intelligant hoc esse in-  
 effabile & eternũ decretũ Dei, neminẽ pos-  
 se peruenire ad gloriam, quã possident An-  
 geli, nisi per viam humilitatis, quã illi pri-  
 mùm institerunt. Imò & Christus Saluator  
 noster beneficio huius virtutis sui sacri  
 corporis gloriam acquisiuit, vt dicit Apost.  
*Humiliavit semetipsum, factus obediens vsque ad* *philip. 2.*  
*mortem, &c. Propter quod & Deus exaltauit illũ.*  
 Quare prodigiosa res esset, si eius fideles al-  
 lia via, quàm caput ipsorum, ingredi regnũ  
 cælorum vellent.

2. Considera excellentiam horum cœle-  
 stium aulicorum Paradisi principum, quam  
 licet mens nostra perfectè capere non pos-

fit, tamen pro exigua luce, ex eorum erga nos ministerio nobis communicata, conabimur in eorum honorem ob oculos ponere partem aliquam dignitatis & gloriæ à Domino eis concessæ. Tria igitur sunt, quæ illustrem solēt reddere, aulam, vel exercitum magni Principis. Primò nobilitas personarum; secundò earundem numerus; tertio ordo. Tria hæc imprimis relucent in angelicis spiritibus. Si enim primò consideres eorum naturam, inter opera manu artificis magni Dei condita, principem locum vendicant: sunt substantiæ spirituales: natura sua incorruptibiles, omniumque creaturarum nobilissimæ: intelligentia tanta, ut in rerum naturalium notitia expertes sint omnis erroris & ignorantie. Huic quoque tanto lumini intelligendi conformem habent voluntatem ita firmam & perfectam, ut nulla perturbatione affici vel vinci possint. Si verò te conuertas ad statum, in quo beneficio gratiæ nunc versantur, nullo unquam admissio peccato consecuti sunt gloriam & æternam felicitatem. Adhæc in sua essentia ornati sunt habitu diuinæ gratiæ, qui eos pulcherrimos & gratiosissimos in conspectu Dei reddit. In intellectu dotati sunt claro lumine gloriæ, quo à facie ad faciem vident suum Creatorem: in voluntate verò habitu caritatis.

ritatis, quo amantes amore perfectæ amicitiae Deum, simul Filij & amici ipsius Dei efficiuntur. Nunc ergo anima mea, contemplare horum cœlestium civium pulchritudinem, qui instar tot stellarum matutinarum, imò clarissimi Solis, resplendent in ciuitate Dei, in quibus tanquam in lucidissimis speculis diuinæ perfectiones, vt infinita potentia, æterna sapientia, ineffabilis bonitas, & ardentissima Creatoris caritas relucet. O quàm amabiles, quàm puri, & candidi sunt hi beati Spiritus, quàm zelosi vindicandæ Domini gloriæ, quàm cupidi & solliciti de nostra salute, atque ideo quàm digni, vt à nobis peculiari-ter amentur & colantur. Etenim si honor (vt aiunt Philosophi) est cultus qui alicui debetur ob excellentiam, vel virtutem quam in se habet, & idcirco ijs hominibus, licet omnes secundum naturam inter se sint pares, qui aliqua laude alijs præcellunt, maiorem honorem deferre solemus: quanto potius nos creaturæ tam viles & abiectæ, si cum cœlestibus spiritibus conferamur, omnem honorem & cultum eis deferemus? cum vnusquisque eorum, licet minimus, in supra commemoratis dotibus & excellentijs, nobilissimum quemque hominum mortalium longè superet. Præterea si sancti angeli, creaturæ

ræ

ræ tam nobiles natura & gratia, omnibus reliquis antelata, demittunt se & honore afficiunt hominem, quia Deus eundem amavit & honoravit; multo certe conuenientius, nos per pusilli vermiculi, omni honore, & deuotionis affectu prosequemur eos, quos Deus tanto perè honorat & exaltat in cælo. Hi enim sunt filij illi dilecti, qui semper contemplantur faciem Patris, & candida illa & pura lilia inter quæ ipse pascitur, & montes aromatibus odoriferis pleni, in quibus cælestis sponsus ambulat, & se recreat.

Cant. 28.

3. Post dignitatem & excellentiam huius aulae cælestis considera numerum & ordinem aulicorum. Et primo, quod ad numerum attinet, is tantus est, vt non solum excellat numerum hominum omnium qui nunc viuunt, verum etiam eorum qui vnquã extiterunt, aut futuri sunt vsque ad diem iudicij. Multitudo horum beatorum spirituum, similis est arenis maris, & stellis, quas Sapiens dicit, numerari non posse. Atque vt assertit S. Dionysius Areopagita capite 9. cæli hierarchiæ, maior est numerus angelorum in cuiuslibet ordinis, quã in mundo sit in vllò ordine rerum materialium. *Millia millium, dicebat Propheta, ministrabant ei, & decies milles centena millia assistebant ei.* vbi more suo scriptura numerum certum

Eccl. 1.

Dan 9.

pro

pro incerto, & quidem numerum hominū  
 opinione maximū, vt intelligatur numerū  
 eorum à solo Deo iniri posse, quodque a-  
 pud Deum numerabile est, id apud homi-  
 nes esse infinitum & innumerabile. Et ideo Iob. 25.  
 legimus in Iob: *nūquid est numerus militum eius?*  
 De quorum numero etiā dixit regius Pro-  
 pheta loquendo de Angelis, *Currus Dei decē*  
*millibus multiplex. millia latantium, Dominus in*  
*eis, in Sinai, in sancto. Sanctus quoque Enang.* Psal. 67.  
 vt est in Apoc. ait viam magnam multitu-  
 dinem in conspectu Dei ex omnibus popu-  
 lis & linguis & nationibus, quæ numerari  
 non poterat. Si hic electorum numerus,  
 quem scimus minimam esse hominum par-  
 tem, tam magnus est, vt numerari non pos-  
 sit; quantum putamus fore Anglorum, qui  
 decies omnium hominum numerum exce-  
 dunt? Meritò autem tantum hic cœlestis  
 monarcha habet aulicorum numerum: nā  
 si, vt dicit sapiens. *In multitudine populi digni-* Prou. 14.  
*tas regis, & in paucitate plebis ignominia princi-*  
*pis, cum Deus sit princeps ille excellentissi-* 1. Tim. 6.  
 mus, rex regum, & Dominus dominantium,  
 valde conueniens erat, vt familiam amplā,  
 & aulam numerosam in spatiofo illo regno  
 & immenso cœli palatio haberet. O quan-  
 tum gaudium & solatium tibi afferret ani-  
 ma mea, si multitudinem tam nobilium  
 creaturarum, cum natura tum gratia præ-  
 stant



stantium, atque etiam gloriæ nomine beatarum intueri posses. O si tibi fœlix illa fors aliquando contingeret, vt inter cœlestia illa agmina in tantorum Principum & filiorum Dei, imò fratrum tuorum cœtu versare: non enim erubescunt sublimes illi & amabiles spiritus homines pro fratribus agnoscere, eo quod Dominus eorum, non solum non veritus est vocari, verum etiam verè, per assumptam carnem, voluerit fieri frater noster. O quàm libenter etiam tu vnà cum vocibus illis angelicis laudares & benediceres Dominum tuum pro tãto beneficio ab eo recepto.

4. Considera deinde mirabilem ordinẽ à diuinã prouidentia angelicis spiritibus decretum & constitutum, siue cum Deo, siue inter se, siue cum alijs huius mundi creaturis componantur. Si enim conferas illos cum Deo, nulla est inter eos discrepantia, omnes enim eum vnanimiter colunt & reuerentur, tanquã solum Principem, & cœlestis suæ ciuitatis Dominum. Si inter se, nulla in tanta multitudine confusio, summus ordo, admiranda distributio, diuersis intelligendi modis consentanea; Alius alio sublimior & excellentior, prout Deus illis sua arcana reuelat, eorum quẽ ministerio in hominum salutem vtitur. Et vt ad particularia descendamus, tota gloriosorum illorũ  
spi.

spirituum multitudo tribus Hierarchijs, suprema, media, & infima cōtinetur. Quæuis autem Hierarchia in tres choros, summum, medium, infimum, distinguitur. Prima earum continet Seraphinos, Cherubinos & Thronos. Vbi ex eorum nominibus facilè cognosces eorum officia in quibus exercentur: proprium enim Dei est, imponere creaturis nomina officijs eis commissis conformia. Contemplare igitur primum chorum Seraphinorum, qui velut cubicularij secreti & intimi Regis cœli, conuenienter nomini suo non solum sunt pleni & inflammati caritate, sed spiritalis ignis instar diuino amore semper ardent, & simul eodem accendunt, & illustrant Angelos sibi inferiores. Deinde contemplare Cherubinos, ita vocatos, ob plenitudinem scientiæ, maiusque lumen intelligentiæ, quo excellunt omnes reliquos inferiores spiritus, eò quod clarius Deum videant, & in eo plura cognoscant. Quare sūt velut Consiliarij Regis cœlestis, clari scientia & sapientia, quam etiam communicant Angelis inferioribus. Contemplare post hæc Thronos, qui velut familiares & intimi Dei secretarij hoc nomine ornati sunt, quod sint quasi sedes & throni regij, in quibus quodammodo residet & quiescit diuina Maiestas, quam etiam, quocun-

quocunque vadunt, quasi in sede Pötificia, secum deportant. Descende deinde ad secundam Hierarchiam, quæ continet alios tres Angelorum choros, Dominationum, Virtutum & Potestatum, qui singulatim vniuersali gubernationi horum inferiorum sunt attributi. Et primo contemplare Dominationes, quæ representantes supremi Principis dominium, regionum Præsulum more, inferioribus suis imperant, & in diuinis mysterijs ad gubernationem orbis emittunt. Secundò contemplare Virtutes, quæ sua potentia & vi adumbrantes infinitam potentiam Domini virtutum, omnia ardua & difficilia exequentur, mirabileſq; effectus in creaturis ad Dei gloriam operantur. Tertiò contemplare Potestates, qui instar iudicum repræsentant authoritatem & potestatem summi & vniuersalis Iudicis, officiumque habent aëreas potestates coercendi, omniaque impedimenta & molestias ab hominibus remouendi, ne eis aditus ad salutem intercludatur. Descendendo denique ad tertiam & vltimam Hierarchiam, in qua continentur tres alij chori, Principatus, scilicet Archangeli & Angeli; contemplare primò principat<sup>9</sup>, ita appellatos, quod, sicut hæc extrema Hierarchia à Deo constituta est, ad exequenda diuina iussa erga creaturas, ita Principatus, qui sunt Angeli pri-  
mi

mi chori, quoniam repræsentant supremū  
 Principem, præpositi sunt gubernationi di-  
 uersarum prouinciarum & regnorum par-  
 ticularium. Hi quoque, vt præcipui, quem-  
 admodum à Deo immediatè mandata acci-  
 piunt, ita eadem alijs Angelis inferioribus  
 committunt, & auxilium etiam præbent ad  
 ea præstanda. Sequuntur deinde duo alij  
 Archangelorum & Angelorum, qui conue-  
 nienter nomini suo, sunt velut legati & nū-  
 cij à Deo in mundum varijs de causis emis-  
 si, atque etiam custodiendis certis locis &  
 hominibus adscripti. Nec aliud discrimen  
 inter hos duos choros est, quam quod Ar-  
 changelis maiora, Angelis minora commit-  
 tantur. Atque hoc totum est illud exiguum,  
 quod nos de diuina illa architectura, & or-  
 dine domus Dei intelligere possumus. Quod  
 si acies intellectus nostri longius progredi  
 posset, & penitus inspicere naturam & fun-  
 ctionem cuiusque Angeli, deprehenderet  
 eos, sicut singularia singuli officia & ex-  
 exercitia habent in superna Hierusalem, ita  
 singulari quoque ordine suo omnem il-  
 lam beatam aulæ cœlestis multitudinem  
 mirificè exornare. Etenim quemadmo-  
 dum videmus hoc nostrum spectabile cœ-  
 lum tot stellis ornatum, & secundum nu-  
 merum planetarum, in orbes distinctum,  
 mirabili ordine moueri, & vim suam in  
 Gg terram

terram subiectam exercere: sic cœlum il-  
 lud spirituale & inuisibile, ordinemã-  
 gis admirando & diuino tot angelorum,  
 quasi stellarum varietate ornatum est, per  
 quos Dominus vniuersitatis, tanquam per  
 totidem planetarum orbis omnes donorum  
 & charismatum spiritualium influxus in hu-  
 manũ genus deriuat. Ergo age anima mea,  
 10. si Regina Saba audita sapientia Salomonis,  
 & conspecta regij palatij magnificentia, nu-  
 meroque & ordine ministrorum illi infer-  
 uientium, ob summam admirationem pru-  
 dentia sapientissimi Regis attonita, non ha-  
 bebat, vt loquitur scriptura, *ultra spiritũ*, di-  
 xitq;: *Beati viri tui, & beati serui tui, hi qui stant*  
*coram te semper, & audiunt sapientiam tuam.*  
 Quanto magis tu occasionem haberes non  
 tam admirandi cum illa Regina, quam cum  
 bono illo Propheta deficiendi præ deside-  
 rio & amore beatæ habitationis, si posses  
 perfectè intelligere dignitatem, & excellẽ-  
 tiam, & ordinem aulae veri Salomonis, quã  
 sua æterna sapientia & arte constituit & or-  
 dinauit. Quæ consolatio, quod gaudium,  
 rogo, tibi esset, si post huius vitæ cursum ti-  
 bi quoque illa fœlicitas contingeret, vt vnã  
 cum cœlestibus illis spiritibus aulicis age-  
 re possis tanti Domini, cui *seruire, regnare*  
*est.* O Sancti & puri angeli, o verè beati, qui  
 perpetuo diuino conspectui assistitis, &  
 tanta

tanta cum lætitia faciem illius cælestis Salomonis inspiciatis; à quo tanta ornati estis sapientia, tot ditati prærogatiuis, & digni effecti tanta gloria. Vos stellæ lucidæ, quæ tam fæliciter splendetis in cælo Empyreo, infundite quæso in animam quoque meam beatos vestros in fluxus, seruate fidem meam immaculatam, spem firmam, mores inculpatos, amorem integrum in Deum & proximum. Oro vos angeli beati, ut auxilio vestro quasi manu dignemini me per regiam humilitatis viam deducere, quam vos primum institistis, ut post hanc vitam vnà vobiscum æterni Patris faciem contemplari merear, & reponi in locum alicuius stellæ olim per superbiam de cælo elapsæ.

DE ANGELIS  
SPECIATIM.

PARS POSTERIOR.

**V**ERVM post contemplationem Angelicarum Hierarchiarum, dignum est, ut aliquid quoque contemplemur de inuictis illo cælestis exercitus Duce Sancto MICHAËLE Archangelo qui ob egregium suum zelum, & fidelitatem à DEO Princeps constitutus est omnium illorum Angelorum, qui ad diuersa ministeria in